

29 ΝΟΕ. 2010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β'

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2010
Αρ. Πρωτ.: Δ13/Β/Φ 5.25/25267

Ταχ. Δ/ση : Μεσογείων 119
Ταχ. Κώδικας : 101 92 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Κ. Γιαννάκη
Τηλ. : 210-6969549
Fax : 210-6969539
E-mail : GiannakiK@eka.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.: Βουλευτή κ. Μ. Γιαννάκη

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε Ερώτηση Βουλευτή
Σχετ.: Ερώτηση με αρ. πρωτ. 5598/27-10-2010

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Μ. Γιαννάκης, σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθ. 5273/22-11-10 έγγραφο της Δημοσίας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ Α.Ε.), το οποίο αναφέρεται στα θιγόμενα στην ανωτέρω Ερώτηση θέματα.

Ο Υφυπουργός

Γ. Μανιάτης

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Υφυπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Γενική Δ/ντρια ΓΔΔΥΥ
- Δ/ντρια Διοικητικής Υποστήριξης
- Δ13 / Τμήμα Β'
- Δ15

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Μ. ΜΑΣΤΟΡΑΝΤΩΝΑΚΗ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε.

Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

ΑΡ./ΗΜ.: ΓρΔ/ 5973 / 22-11-10

Προς : κα Τίνα Μπιρμπίλη
Υπουργό Περιβάλλοντος,
Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής

Περίληψη : Απάντηση σε Ερώτηση Βουλευτή.

Σχετικά : Η υπ' αριθμ. 5598/27.10.2010 Ερώτηση που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Μ. Γιαννάκης

Κυρία Υπουργέ,

Επί του περιεχομένου της από 27.10.10 ερωτήσεως του βουλευτή Μιχ. Γιαννόκη, εκ μέρους της ΔΕΗ ΑΕ τίθενται υπόψη σας τα ακόλουθα:

α) Το Καταστατικό της ΔΕΗ εμπεριέχει διάταξη (άρθρο 14) που έχει επί λέξει τα εξής:

Άρθρο 14

Απαγόρευση ανταγωνισμού.

Συμμετοχή στο Δ.Σ. θυγατρικών εταιρειών.

1. «Απαγορεύεται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους, στους Γενικούς Διευθυντές, στους Διευθυντές, καθώς και στο προσωπικό της εταιρείας να ενεργούν κατά περίπτωση ή κατ' επόγγελμα χωρίς την άδεια της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται στους σκοπούς της εταιρείας ή να είναι μέλη διοικητικού συμβουλίου, διευθυντικά στελέχη, υπάλληλοι ή αντιπρόσωποι των εταιρειών που έχουν συναφή σκοπό με αυτούς της εταιρείας, καθώς και να μετέχουν ως εταίροι σε προσωπικές ή άλλης μορφής εταιρείες ή κοινοπραξίες που έχουν συναφή σκοπό με αυτούς της εταιρείας. Από τις ανωτέρω απαγορεύσεις εξαιρούνται οι θυγατρικές εταιρείες της εταιρείας ή εταιρείες στο κεφάλαιο των οποίων αυτή συμμετέχει.

2. Η ανωτέρω απαγόρευση ισχύει για μια διετία μετά την κατά οποιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του μέλους του Δ.Σ. ή την αποχώρησή του από το Δ.Σ., ή μετά την αποχώρηση στελέχους ή υπαλλήλου από την εταιρεία σε περίπτωση που συμμετείχε στο Συμβούλιο Διεύθυνσης της εταιρείας ή στο Δ.Σ. »

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει σαφώς ότι τα εκεί αναφερόμενα κωλύματα και απαγορεύσεις αφορούν σε δραστηριότητες φυσικών ή νομικών προσώπων με «συναφή σκοπό με αυτή της εταιρείας» (ενν. ΔΕΗ). Σε αυτές τις περιπτώσεις το τυχόν κώλυμα αίρεται με απόφαση της ΓΣ των μετόχων.

β) Το ανεξάρτητο - μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ κ. Ιωάννης Κατσουλάκος υπέβαλε προς την εταιρεία το από 10-11-2010 σημείωμα της δικηγόρου κής εταιρείας Κουταλίδη, φωτοαντίγραφο του οποίου επισυνάπτεται στο παρόν. Το σημείωμα αυτό αναφέρεται στη συμμετοχή του « από πολλών ετών στο Δ.Σ. της εισηγμένης εταιρείας F.G. EUROPE ΑΕ », ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος.

Σύμφωνα με το εν λόγω σημείωμα « η F.G. EUROPE A.E. είναι εμπορική εταιρία που δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον τομέα των κλιματιστικών (αντιπρόσωπος της εταιρείας FUJITSU), των λευκών και μαύρων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών (έχει αναλάβει τη δραστηριότητα της πρώην ΕΣΚΙΜΟ) καθώς επίσης και στους τομείς της κινητής τηλεφωνίας, των logistics και services μέσω των 100% θυγατρικών της δραστηριότητα συναφή με αυτές της ΔΕΗ ή των θυγατρικών της. Η ΔΕΗ δραστηριοποιείται ειδικότερα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω της θυγατρικής της ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε., τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται επίσης η εταιρεία R.F. ENERGY A.E. στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει με ποσοστό 37,5% η F.G. EUROPE A.E.. Ο καθηγητής κύριος Ιωάννης Κατσουλάκος ουδόλως συμμετέχει στην R.F. ENERGY A.E., ούτε βέβαια μετέχει στο διοικητικό της συμβούλιο, ούτε και λαμβάνει μέρος στη διαδικασία λήψεως των αποφάσεων της εταιρείας αυτής. Συμμετέχει ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της F.G. EUROPE A.E στη διαδικασία έγκρισης των κατά νόμο δημοσιοποιούμενων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων εταιρικών της εισηγμένης εταιρείας F.G. EUROPE A.E., η οποίες δημοσιεύονται ανά τρίμηνο. Επομένως ενημερώνεται μόνο για τα οικονομικά δεδομένα της R.F. ENERGY A.E. όμως σε καμία περίπτωση δε συμμετέχει και δεν ενημερώνεται για επιχειρηματικά και επιχειρησιακά θέματα που αφορούν την R.F. ENERGY A.E..

Στην προκείμενη περίπτωση, το ίδιο φυσικό πρόσωπο συμμετέχει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος στα διοικητικά συμβούλια δύο εισηγμένων εταιρειών. Η πρώτη δραστηριοποιείται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και έχει ως θυγατρική μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η δεύτερη δραστηριοποιείται στην εμπορία κλιματιστικών, ψυγείων και λοιπών λευκών συσκευών, συμμετέχει όμως σε εταιρεία που επίσης δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η συμμετοχή αυτή, σε συνδυασμό με προσωπική συμμετοχή του κυρίου μετόχου της εισηγμένης είναι 50% , ενώ το υπόλοιπο 50% ανήκει σε τρίτο επιχειρηματικό όμιλο. Δεν πρόκειται εδώ δηλαδή περί θυγατρικής της εισηγμένης αλλά για joint venture με άλλο επιχειρηματικό όμιλο».

Με βάση τα παραπάνω θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14 του καταστατικού της εταιρείας.

γ) Η ΔΕΗ Α.Ε δεν ακολουθεί την πρακτική του προληπτικού ελέγχου των μελών του Δ.Σ. των προς εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και επαφίεται στην επιμέλεια των μετόχων της για τα κριτήρια εκλογής των μελών του Δ.Σ.

Με τιμή

Αρθούρος Ζερβίς

Συνημμένα: 1 Σημείωμα Δικηγορικής Εταιρείας Κουταλίδη

Κοινοποιήσεις :

- Γραφείο Υφυπουργού ΥΠΕΚΑ
κ. Ι. ΜΑΝΙΑΤΗ
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
κ. Κ. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης Υπηρεσιών
Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης
Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας Εποπτευομένων Ν.Π.
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Δ/νση Οργάνωσης
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΥΤΑΛΙΔΗΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αθήνα, 10 Νοεμβρίου 2010

ΘΕΜΑ : Συμμετοχή προσώπου σε διοικητικό συμβούλιο εισηγμένης εταιρείας, η οποία, η ίδια αλλά και ιδίως μία εκ των θυγατρικών της, είναι ανταγωνιστική άλλης εταιρείας, στην οποία συμμετέχει έτερη εισηγμένη εταιρεία, στο διοικητικό συμβούλιο της οποίας μετέχει επίσης το ίδιο φυσικό πρόσωπο. Ζήτημα ασυμβιβασίου.

Επί του εν θέματι ζητήματος, όσων τέθηκαν υπόψη μας και των ερωτημάτων που ανακύπτουν σχετικώς, μπορεί να λεχθούν τα εξής :

Ι. Πραγματικό.

Ο καθηγητής κύριος Ιωάννης Κατσουλάκος έχει πρόσφατα εκλεγεί μέλος του Δ.Σ. της ΔΕΗ ως εκπρόσωπος της μειοψηφίας, με την ιδιότητα του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους. Ταυτόχρονα, ο ίδιος συμμετέχει από πολλών ετών στο Δ.Σ. της εισηγμένης εταιρείας F.G. EUROPE A.E., και είναι σύμφωνα με το από 16/4/2010 πρακτικό συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου, (ΦΕΚ ΤΑΕ/ΕΠΕ υπ' αριθμό: 2985/3-5-2010), ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Η F.G. EUROPE A.E. είναι εμπορική εταιρία που δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον τομέα των κλιματιστικών (αντιπρόσωπος της εταιρείας FUJITSU), των λευκών και μαύρων ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών (έχει αναλάβει τη δραστηριότητα της πρώην ΕΣΚΙΜΟ) καθώς επίσης και στους τομείς της κινητής τηλεφωνίας, των logistics και services μέσω των 100% θυγατρικών της ΦΕΙΔΑΚΗΣ SERVICE AE και ΦΕΙΔΑΚΗΣ LOGISTICS AE. Η F.G. EUROPE A.E. δεν ασκεί καμία δραστηριότητα συναφή με αυτές της ΔΕΗ ή των θυγατρικών της.

Η ΔΕΗ δραστηριοποιείται ειδικότερα στο τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσω της θυγατρικής της ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε., τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται επίσης η εταιρεία R.F. ENERGY A.E. στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχει με ποσοστό 37,5% η F.G. EUROPE A.E.

Ειδικότερα, επί τη βάσει συμφωνίας μετόχων που διέπει τις σχέσεις των μετόχων της R.F. ENERGY A.E. προκύπτει ότι :

α) η F.G. EUROPE A.E. (37,5%) ορίζει δύο (2) μέλη από τα πέντε (5) του Διοικητικού Συμβουλίου της R.F. ENERGY A.E., τα υπόλοιπα δύο (2) μέλη ορίζονται από τον όμιλο Ρέστη (50%) και τέλος το πέμπτο μέλος, που είναι δικηγόρος, είναι κοινής αποδοχής του τρίτου μετόχου MAK MORAL TRADING LIMITED 12,5% (συμφερόντων Γ. Φειδάκη) και του ομίλου Ρέστη (50%).

β) η F.G. EUROPE A.E. (37,5%) ενοποιεί τις οικονομικές καταστάσεις της R.F. ENERGY A.E.

Πρόκειται δηλαδή για ένα joint venture 50 – 50 μεταξύ των ομίλων Φειδάκη και Ρέστη, που υιόκειται στον κοινό έλεγχο των δύο ομίλων, η διοίκηση της οποίας ασκείται από κοινού (ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται από τον ένα όμιλο και ο διευθύνων σύμβουλος από τον άλλο)

Ο καθηγητής κύριος Ιωάννης Κατσουλάκος ουδόλως συμμετέχει στην R.F. ENERGY A.E. ούτε βέβαια μετέχει στο διοικητικό της συμβούλιο, ούτε και λαμβάνει μέρος στην διαδικασία λήψης των αποφάσεων της εταιρείας αυτής. Συμμετέχει ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της F.G. EUROPE A.E. στην διαδικασία έγκρισης των κατά νόμο δημοσιοποιούμενων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων εταιρικών της εισηγμένης εταιρείας F.G. EUROPE A.E., οι οποίες δημοσιεύονται ανά τρίμηνο. Επομένως ενημερώνεται μόνο για τα οικονομικά δεδομένα της R.F. ENERGY A.E., όμως σε καμία περίπτωση δεν συμμετέχει και δεν ενημερώνεται για επιχειρηματικά και επιχειρησιακά θέματα που αφορούν την R.F. ENERGY A.E.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΥΤΑΛΙΔΗ**II. Νομική εκτίμηση.**

Το ζήτημα το οποίο έχει τεθεί είναι να διαπιστωθεί αν συντρέχει οιασδήποτε φύσεως ασυμβίβαστο για τη συμμετοχή του ίδιου προσώπου στα δύο διοικητικά συμβούλια, ιδίως ενόψει των κοινών διατάξεων περί ανωνύμων εταιρειών αλλά και του καταστατικού της ΔΕΗ.

Στην προκείμενη περίπτωση, το ίδιο φυσικό πρόσωπο συμμετέχει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος στα διοικητικά συμβούλια δύο εισηγμένων εταιρειών. Η πρώτη έχει δραστηριοποιείται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και έχει ως θυγατρική μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η δεύτερη δραστηριοποιείται στην εμπορία κλιματιστικών, ψυγείων και λοιπών λευκών συσκευών, συμμετέχει όμως σε εταιρεία που επίσης δραστηριοποιείται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η συμμετοχή αυτή, σε συνδυασμό με προσωπική συμμετοχή και κυρίου μετόχου της εισηγμένης είναι 50%, ενώ το υπόλοιπο 50% ανήκει σε τρίτο επιχειρηματικό όμιλο. Δεν πρόκειται εδώ δηλαδή περί θυγατρικής της εισηγμένης αλλά για joint venture με άλλο επιχειρηματικό όμιλο.

Τυχόν μη επιτρεπτή σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να προκύψει από διατάξεις της νομοθεσίας για την εταιρική διακυβέρνηση, από τις κοινές διατάξεις περί ανωνύμων εταιρειών ή ακόμη από το καταστατικό της πρώτης εισηγμένης.

1.- Ως προς τις διατάξεις για την εταιρική διακυβέρνηση, ο νόμος 3016/2002 θίγει το ζήτημα της σύγκρουσης συμφερόντων μόνο σε σχέση με την απαγόρευση επιδίωξης ιδίων συμφερόντων, στο βαθμό που αυτά αντιβαίνουν στα συμφέροντά της εταιρείας.

Η ανωτέρω προβληματική εστιάζεται στη δραστηριότητα εκείνων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία ασκούν παραλλήλως διοίκηση σε ανταγωνιστικές εταιρείες και είναι επιφορτισμένα με θέματα καθημερινής διαχείρισης (day to day management), ήτοι άλλως τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τουναντίον, η συμμετοχή στη διοίκηση ανταγωνιστικής επιχείρησης μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο δεν δύναται - ως εκ της θέσεώς του - να επηρεάσει τις εταιρικές υποθέσεις, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου.

Πράγματι, στην περίπτωση των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, τα καθήκοντα αυτών περιορίζονται εξ ορισμού στην εποπτεία του χειρισμού των εταιρικών υποθέσεων μέσω της διενέργειας διαπιστωτικών ελέγχων της δραστηριότητας των εκτελεστικών μελών και ως εκ τούτου δεν δύνανται, ως εκ της φύσεως της θέσεώς τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, να επηρεάσουν ουσιαστικά την πορεία των εταιρικών υποθέσεων κατά παρέκκλιση του εταιρικού συμφέροντος και προς την κατεύθυνση των συμφερόντων της ανταγωνιστικής επιχείρησης ή έτι μάλλον ενός ενδεχόμενου ίδιου συμφέροντος. Ουδμία άλλωστε σχέση εξαρτήσεως ή συνεργασίας μπορεί να έχουν με την εταιρεία στο διοικητικό συμβούλιο της οποίας είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Η σύγκρουση συμφερόντων καθίσταται ακόμα πιο απομακρυσμένο ενδεχόμενο, όταν το ίδιο πρόσωπο κατέχει και στις δύο εταιρείες θέση μη εκτελεστικού μέλους, οπότε δεν δύναται πρακτικά να επηρεάσει σε καμία εκ των δύο τη διαχείριση των εταιρικών τους υποθέσεων. Σε ότι αφορά δε την προκείμενη περίπτωση, η προοπτική περιέλευσης του φυσικού προσώπου μέλους των δύο διοικητικών συμβουλίων σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων απομακρύνεται έτι περαιτέρω για το λόγο ότι το πρόσωπο αυτό αποτελεί ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων όχι των ιδίων των ανταγωνιστικών εταιρειών, αλλά από τη μια μεριά της ΔΕΗ και από την άλλη της FG Europe A.E., το αντικείμενο δραστηριοτήτων της οποίας είναι απολύτως ξένο με τις όποιες δραστηριότητες θα μπορούσαν να θεωρηθούν ανταγωνιστικές.

Ο ρόλος ως εκ τούτου του μέλους του διοικητικού συμβουλίου των δύο εταιριών είναι τέτοιος που δεν του επιτρέπει εν τοις πράγμασι να έχει γνώμη και θέση σε εσωτερικά θέματα διοίκησης και διαχείρισης των ανταγωνιστικών εταιρειών.

2.- Ως προς τις κοινές διατάξεις περί ανωνύμων εταιρειών, πρέπει να σημειωθεί ότι με τον Ν. 3604/2007 ενσωματώθηκαν αυτολεξεί στον κ.ν. 2190/1920 (άρθρο 22α παρ. 3α και 3β) οι σχετικές διατάξεις του αρ. 2 του Ν. 3016/2002 περί απαγόρευσης επιδίωξης ιδίων συμφερόντων που αντιβαίνουν στο εταιρικό συμφέρον και περί υποχρέωσης έγκαιρης αποκάλυψης στα λοιπά μέλη Δ.Σ. των ιδίων συμφερόντων.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΥΤΑΛΙΔΗ

Κατά τα λοιπά, πρέπει ειδικότερα να επισημανθούν δύο διατάξεις :

(α) Κατά την πρώτη εξ αυτών, το άρθρο 22α παρ. 3 του κ.ν. 2190/1920) ορίζει «*Ιαν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται εις συστηράν τήρησιν των απορρήτων της επιχείρησεως τα οποία κατέστησαν αυτώ γνωστά λόγω της ιδιότητος αυτού ως συμβούλου*».

Η – έστω υπό την ιδιότητα του ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους Δ.Σ. – συμμετοχή σε δύο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις θα μπορούσε εύλογα να προκαλέσει αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα τήρησης της υποχρέωσης εχεμύθειας, που αποτελεί ειδικότερη έκφανση της υποχρέωσης πίστωσης. Θα πρέπει όμως να επιμείνει κανείς στην επισήμανση ότι στην παρούσα περίπτωση δεν πρόκειται περί δύο ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Το διοικητικό συμβούλιο της δεύτερης εισηγμένης αντιμετωπίζει μόνον θέματα εμπορίας κλιματιστικών και λευκών συσκευών, ενώ ακριβώς λόγω της φύσεως της συμμετοχής στην εταιρεία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που είναι εταιρεία joint venture 50-50, το διοικητικό αυτό συμβούλιο δεν χειρίζεται καθόλου τα επιχειρηματικά θέματα της ενεργειακής εταιρείας.

(β) Κατά τη δεύτερη διάταξη, αυτή του του άρθρου 23 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920, «*Απαγορεύεται στους Συμβούλους που συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στη διεύθυνση της εταιρείας, καθώς και στους διευθυντές αυτής, να ενεργούν, χωρίς άδεια της γενικής συνέλευσης για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται σε κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει η εταιρεία και να μετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρείες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς*».

Πρόκειται για τη γενική – και κλασσική – απαγόρευση διενέργειας πράξεων ανταγωνισμού, η οποία είναι αληθινή ότι ερμηνεύεται ευρέως. Είναι γεγονός επίσης ότι κατά μια άποψη, καίτοι εδώ δεν υπάρχει ομοφωνία, η διάταξη αυτή καταλαμβάνει και τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Μπορεί όμως βάσιμα να αντιτάξει κανείς ότι η απαγόρευση δεν καταλαμβάνει παρά τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων ανταγωνισμού και άσκησης ανταγωνιστικής δραστηριότητας, για το λόγο αυτό άλλωστε μνημονεύεται και η ιδιότητα του ομόρρυθμου εταίρου, χωρίς να θεσπίζει γενικό ασυμβίβαστο για τη συμμετοχή στα διοικητικά συμβούλια, που είναι κάτι διαφορετικό. Σε κάθε περίπτωση βέβαια, το κύριο σημείο είναι και εδώ ότι η δεύτερη εισηγμένη, ως προελέχθη, δεν ασκεί ανταγωνιστική με την πρώτη δραστηριότητα και δεν επιλαμβάνεται των επιχειρηματικών ζητημάτων της ενεργειακής εταιρείας στην οποία συμμετέχει.

3.- Από το καταστατικό, τέλος, της πρώτης εισηγμένης δεν φαίνεται επίσης να προκύπτει πρόβλημα. Είναι βεβαίως ακριβές ότι το άρθρο 14 του καταστατικού της ΔΕΗ συνιστά μια διευρυμένη εκδοχή του άρθρου 23 παρ. 1 του κ.ν. 2190/1920 που παρατέθηκε παραπάνω περί μη ανταγωνισμού στο μέτρο που επεκτείνει την απαγόρευση του νόμου στη συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών «*που έχουν συναφή σκοπό με αυτούς της εταιρείας...*».

Στην προκείμενη βέβαια περίπτωση πρέπει καταρχήν να σημειωθεί ότι η συμμετοχή του κ. Ι. Κατσουλάκου στο Δ.Σ. της F.G. EUROPE A.E. προηγείται χρονικώς της συμμετοχής στο Δ.Σ. της ΔΕΗ, εις τρόπον ώστε να μην τίθεται πρακτικώς εξ υπαρχής θέμα αδείας της γενικής συνέλευσεως για τη συμμετοχή στο Δ.Σ. της F.G. EUROPE A.E.. Κυρίως όμως πρέπει και πάλι να σημειωθεί ότι οι δραστηριότητες της ίδιας αυτής εταιρείας, ως έχει ήδη λεχθεί, δεν είναι ανταγωνιστικές αυτών της ΔΕΗ λόγω διαφορετικού αντικειμένου. Θα ήταν δε εκτός των ορίων του νόμου να θεωρηθεί ότι μπορεί μια τέτοια απαγόρευση να καταλάβει τον κ. Κατσουλάκο επειδή η F.G. EUROPE A.E. συμμετέχει σε μία ενεργειακή εταιρεία που τελεί υπό κοινό έλεγχο με τρίτο όμιλο, και οι υποθέσεις της οποίας ουδέποτε αποτελούν αντικείμενο, και δεν μπορούν να αποτελέσουν, των συνεδριάσεων της εισηγμένης ακριβώς λόγω της αποφασιστικής επιρροής που ασκεί στην ενεργειακή εταιρεία και ο άλλος ελέγχων μέτοχος. Ακριβώς για το λόγο αυτό μάλιστα θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ακραία ερμηνευτική εκδοχή, που δεν βρίσκει ούτε ερεισμά στο νόμο, η υπόθεση ότι ως συναφής δραστηριότητα μπορεί να θεωρηθεί όχι μόνον η δραστηριότητα της εταιρείας στο Δ.Σ. της οποίας συμμετέχει ο κ. Κατσουλάκος αλλά και αυτή της RF Energy A.E., στο διοικητικό συμβούλιο της οποίας δεν συμμετέχει, και η οποία τελεί υπό κοινό έλεγχο με τρίτους.

Σε κάθε περίπτωση μια τέτοια εκδοχή θα συνιστούσε και ανεπίτρεπτο περιορισμό της συνταγματικώς κατοχυρωμένης ελευθερίας για την ελεύθερη συμμετοχή στην οικονομική ζωή, πρόβλημα το οποίο ανακύπτει κάθε φορά που επιχειρείται ακραία ερμηνεία των ρητρών περί μη ανταγωνισμού.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΥΤΑΛΙΔΗ

Συμπερασματικά, νομικό κώλυμα για τη συμμετοχή στα δύο διοικητικά συμβούλια δεν προκύπτει. Πρακτικώς και από πλευράς ουσίας, πρέπει προφανώς να επισημανθεί ότι το Δ.Σ. της F.G. EUROPE A.E. δεν λαμβάνει γνώση των θεμάτων που αφορούν την ενεργειακή εταιρεία, στο μέτρο που οι επιχειρηματικές αποφάσεις που την αφορούν λαμβάνονται μόνον στο διοικητικό συμβούλιο της ίδιας της ενεργειακής εταιρείας στο οποίο ασκεί αποφασιστική επιρροή και ο έτερος των μετόχων που την ελέγχουν. Πρακτικά και ουσιαστικά, ενεργειακά θέματα δεν αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων και αποφάσεων στο διοικητικό συμβούλιο εταιρείας, και μάλιστα εισηγμένης, αντικείμενο της οποίας είναι η εμπορία κλιματιστικών και λευκών ειδών.

Κατά συνέπεια, όχι μόνον τύποις αλλά και ουσία, ασυμβίβαστο δεν υφίσταται.

«Δικηγορική Εταιρεία Κουταλίδη»

Νίκος Ε. Πιμπλής
Δικηγόρος δ.ν.